

A stylized illustration featuring a blue rectangular background at the top. A thin, curved line, resembling a wire or string, stretches across the frame. Five dark blue bird silhouettes are perched on this line. On the right side, a hand is shown holding the string, with the string looping through the fingers. The background is composed of several geometric shapes: a light blue rectangle at the top, a green triangle at the bottom left, and a green rectangle at the bottom right. The overall style is minimalist and graphic.

zorgcircuit psychose

verbindend spreken

een initiatief vanuit het Zorgcircuit Psychose Noord-West-Vlaanderen

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE EEN MENS IN EEN NETWERK

een congres rond Open Dialogue

over samen-werken en samen spreken rond psychotische kwetsbaarheid
met inspirerende praktijkvoorbeelden van wat elders blijkt te werken

21 april 2016
OC De Kleine Beer, Beernem

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

welkom en inleiding

**dr. Carmen Leclercq,
hoofdgeneesheer
PZ Onze-Lieve-Vrouw**

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE

EEN MENS IN EEN NETWERK

het organisatiecomité dankt de volgende bedrijven
voor hun financiële steun

de hoofdsponsors:

de ondersteunende sponsors:

(deze sponsoring heeft geen invloed gehad op de inhoudelijke en vormelijke programmatie van het congres)

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

toelichting programma

prof. dr. Stijn Vanheule
dagvoorzitter

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE

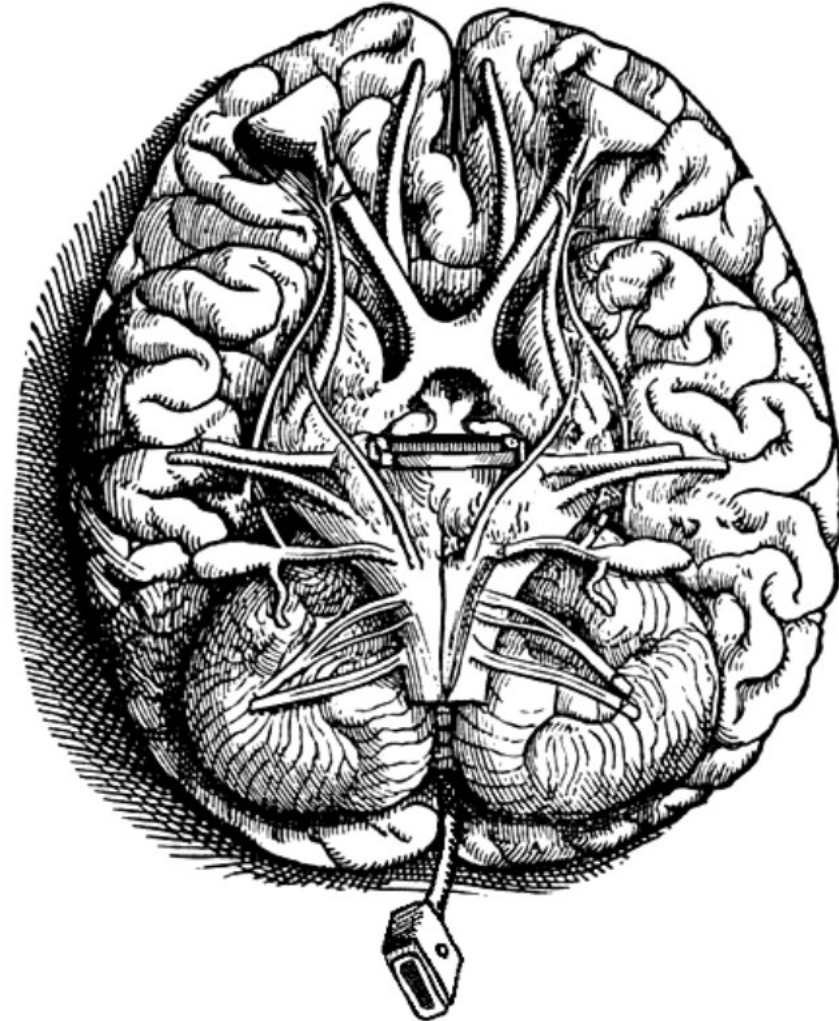
EEN MENS IN EEN NETWERK

- 10u00 **Open Dialogue (deel 1) - prof. dr. Jaakko Seikkula**
- 11u00 **pauze**
- 11u15 **synthese deel 1 - prof. dr. Stijn Vanheule**
- 11u20 **Open Dialogue (deel 2) - prof. dr. Jaakko Seikkula**
- 12u45 **synthese deel 2 + toelichting namiddagmethodiek - prof. dr. Stijn Vanheule**
- 13u00 **middaglunch**
- 14u00 **Open Dialogue in de praktijk (deel 1) met:**
moderator: prof. dr. Stijn Vanheule
getuigenissen: Ingrid Lammerant, Henk-Willem Klaassen, dr. Ludi Van Bouwel
expert participant: prof. dr. Jaakko Seikkula
congresdeelnemers
- 15u15 **korte pauze**
- 15u25 **Open Dialogue in de praktijk (deel 2)**
- 16u20 **samenvatting en conclusies - prof. dr. Stijn Vanheule**
- 16u30 **afsluitend netwerken met receptie**

prof. dr. Stijn Vanheule

prof. dr. Stijn Vanheule

prof. dr. Stijn Vanheule

prof. dr. Stijn Vanheule

*Ce que l'on conçoit bien s'énonce clairement,
Et les mots pour le dire arrivent aisément
(Boileau)*

psychose als psychische realiteit

≠ zoeken naar de essentie

= zoeken naar een logica

≠ logica van het herkenning

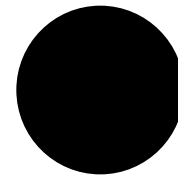
= logica van de ontmoeting

= accent op psychotisch symptoom als 'reeël'

= accent op psychotisch symptoom als crisis

psychotische crisis ← geen spontaan antwoord
hebben op uitdagingen

- man / vrouw zijn
- partner zijn
- ouder / kind zijn
- leven versus dood

oplossing:

→ Lacan: conversatie

→ Seikkula: dialoog

Jaakko Seikkula:

- **Professor Psychotherapie aan de Universiteit van Jyväskylä in Finland.**
- **Van 1981 tot 1998 was hij hoofd-psycholoog in het Keropudas hospital in Tornio, Finland. Daar was hij bepalend voor de ontwikkeling van de Open Dialogue benadering.**

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

Open Dialogue (deel 1)

prof. dr. Jaakko Seikkula

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

synthese deel 1

prof. dr. Stijn Vanheule
dagvoorzitter

synthese Jaakko Seikkula (deel 1)

- communiceren is van levensbelang, zoals ademen
- anti-psychotische medicatie heeft niet altijd gunstig effect → opnieuw aandacht voor gesprekstherapie
- psychotische symptoom = overlevingsstrategie binnen extreme situatie; weerspiegelt traumatische gebeurtenis → we moeten er woorden voor vinden; geval per geval
- Open Dialogue:
 - patiënt en familie actief betrekken in besprekingen
 - niet alle crisissen vereisen residentiële opname
- cruciaal om het doen werken:
 - medewerkers continu opleiden → psychotherapie
 - onderzoek doen naar uw Open Dialogue werk

kernprincipes Open Dialogue

- **ONMIDDELLIJKE HULP** → binnen de 24u; bij crisis is er mentale openheid om te spreken over psychotische ervaringen → daardoor vinden ze mentale coherentie
- **SOCIAAL NETWERK PERSPECTIEF** → naasten (van familie tot politie) betrekken: patiënt niet isoleren van omgeving
- **FLEXIBILITEIT EN MOBILITEIT** → geen vast protocol
- **VERANTWOORDELIJKHEID** → gecontacteerde professional is verantwoordelijk
- **PSYCHOLOGISCHE CONTINUÛTEIT** → team met residenteel en outreachend personeel volgt hele traject; zoveel en zolang als nodig
- **TOLERANTIE VAN ONZEKERHEID** → veiligheid opbouwen; (ver)dragen dat er verschillende perspectieven zijn in familie; verschillend teamlid kan met ander familielid worden
- **DIALOGISME**

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

PAUZE

The image features a stylized illustration of a wire with five blue bird silhouettes perched on it. A hand is shown holding the wire on the right side. The background is composed of geometric shapes in shades of blue and green. The text 'zorgcircuit' and 'psychose' is written in a large, bold, blue font on the left side. The text 'verbindend spreken' is written in a smaller, bold, blue font at the bottom right.

zorgcircuit psychose

verbindend spreken

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

Open Dialogue (deel 2)

prof. dr. Jaakko Seikkula

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE
EEN MENS IN EEN NETWERK

synthese deel 2
toelichting namiddagmethodiek
open dia-loog

prof. dr. Stijn Vanheule
dagvoorzitter

synthese Jaakko Seikkula (deel 2)

- affecten/gevoelens vormen een belichaamd proces, en *kunnen* als emoties tot uiting komen via verwoording.
- aandacht hebben voor belichaamde affecten; uitnodigen om er over te vertellen
- spreken is ook belichaamd → muziek
- beweging is ook een taal om affecten uit te drukken → dans
- we dansen en zingen met de ander → ritme van de patiënt vinden in het contact

- we zijn relationele wezens; zoals er verschillende relaties waarin we betrokken zijn, zijn er verschillende stemmen in onze ervaring; we zien onszelf vanuit het perspectief van anderen → polyfonie (verticaal: innerlijk / horizontaal: tussen personen) → zowel patiënt, naasten, als professional
- klassieke psychotherapie: enkel de innerlijke stemmen, Open Dialoog: horizontaal en verticaal
- belichaamde ervaringen professional kunnen verwoord worden (bv. triest) → geen gevoelens toeschrijven aan anderen; eigen ervaring delen
- focus op hier en nu; geen preoccupatie met dossier
- focus op impliciete weten van betrokkenen; belichaamde reacties op ervaringen → zorgen dat ze gehoord worden

PRAKTISCH:

- **zorgen dat via de dialoog gezamenlijke geschiedenis ontstaat**
- **taal en woorden creëren voor de ervaring**
- **de context zelf vormt de structuur:**
 - (1) werken met open vragen ('wat wil u?' i.p.v. openen met eigen agenda); open staan voor de meest pijnlijke ervaringen (i.t.t. risico assessment);**
 - (2) alle stemmen horen;**
 - (3) professionals hun begrip laten uiten: collegiaal overleggen in bijzijn patiënt (elkaar bekijken; respectvol spreken; voorzichtige uitspraken) → genereert innerlijke dialoog patiënt**
 - (4) afronding: wat wel/niet besproken + vragen wat zij nog willen inbrengen**

HOE AANWEZIG ZIJN?

- volg wat patiënt zegt;
- woorden en zinnen herhalen → zo horen ze wat ze zelf verwoordden
- rustig handelen, stiltes = OK
- beluister eigen belichaamde reacties
- vermijd teveel medicatie

ONDERZOEK

herstel ontstaat (minder medicatie; meer tewerkstelling; minder hospitalisatie)

VERBINDEND SPREKEN MET PSYCHOSE

EEN MENS IN EEN NETWERK

13u00 middaglunch

14u00 Open Dialogue in de praktijk (deel 1) met:

moderator: prof. dr. Stijn Vanheule

getuigenissen: Ingrid Lammerant, Henk-Willem Klaassen en dr. Ludi Van Bouwel

expert participant: prof. dr. Jaakko Seikkula

congresdeelnemers

15u15 korte pauze

15u25 Open Dialogue in de praktijk (deel 2)

16u20 samenvatting en conclusies – prof. dr. Stijn Vanheule

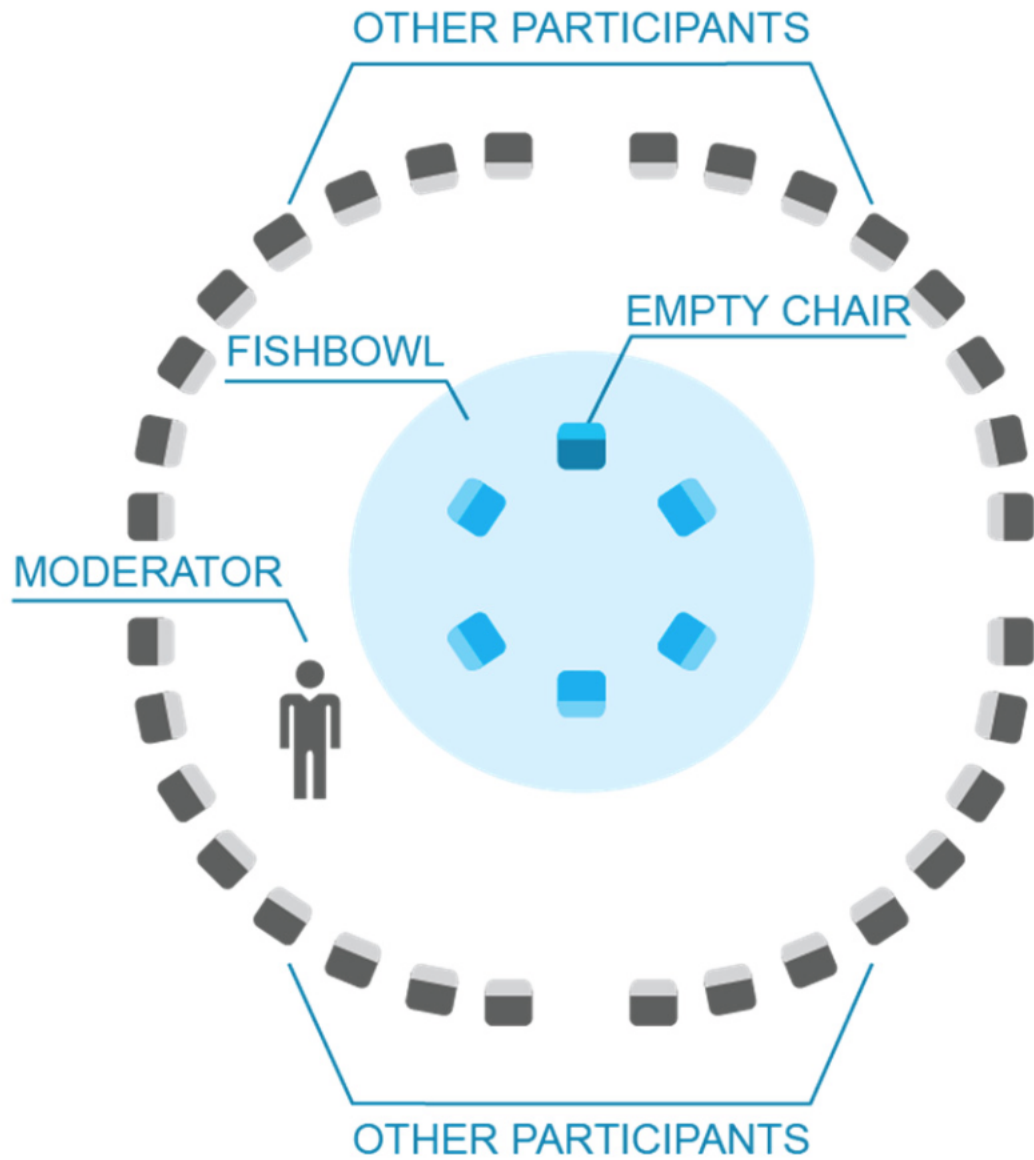
16u30 afsluitend netwerken met receptie

prof. dr. Stijn Vanheule

verbindend spreken binnen de “praatbokaal”

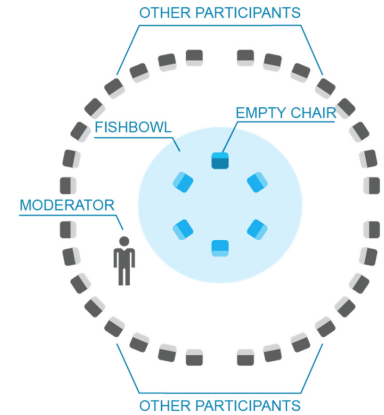

Rules

4 fixed members in the bowl:

Jaakko Seikkula
Henk-Willem Klaassen

Ingrid Lammerant
Ludi Van Bouwel

3+1 open places:

- for you; 1 seat remains vacant

- articulate: opinions, experiences, questions → 'good practice'

- topic: dialogical collaboration in dealing with vulnerability for psychosis

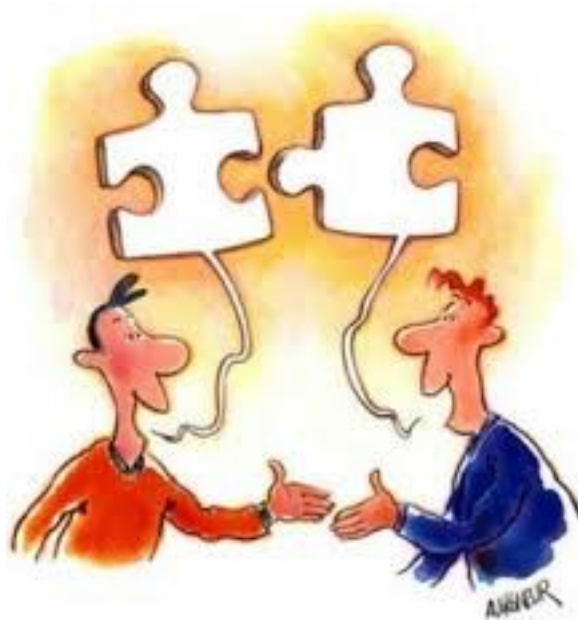
- each intervention: 3 minutes

- translation when needed

**“Leer zo te luisteren dat anderen
worden uitgenodigd om te spreken.
Leer zo te spreken dat anderen
worden uitgenodigd om te luisteren.”
(Seikkula)**

open dia-loog

A stylized illustration featuring a blue rectangular background at the top. Five dark blue bird silhouettes are perched on a thin, curved line that spans across the frame. On the right side, a hand is shown holding a vertical string that is wrapped around the curved line. The background is composed of several geometric shapes: a light blue rectangle at the top, a green triangle at the bottom left, and a green rectangle at the bottom right. The overall style is minimalist and graphic.

zorgcircuit psychose

verbindend spreken